

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 122/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. februára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Gruberom, J. Kráľa 3, Banská Bystrica, pre namietané porušenie čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14 C 79/2011-71 z 22. novembra 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 Co 275/2013-152 z 26. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 11. júla 2016

sa [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), domáhal vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho v záhlaví označených základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 C 79/2011-71 z 22. novembra 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 Co 275/2013-152 z 26. apríla 2016 a ktorým by napadnuté rozsudky všeobecných súdov zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Napadnuté rozsudky všeobecných súdov boli vydané v konaní, v ktorom sa sťažovateľ vystupujúci v procesnom postavení navrhovateľa podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) domáhal proti Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky náhrady škody v sume 7 350,84 € s príslušenstvom, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu krajského súdu v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 51-24 K 294/96, v ktorom bol ustanovený za správcu konkurznej podstaty úpadcu – obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „správca“ a „úpadca“), ako aj v dôsledku nesprávneho úradného postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý uznesením sp. zn. 1 Obo 20/2007 z 27. marca 2007 zrušil rozvrhové uznesenie krajského súdu č. k. 51-24 K 294/96-1330 zo 7. decembra 2006 (ktorým krajský súd rozhodol, že „*pohládavka správcu konkurznej podstaty na úhradu nevyplatenej časti odmeny určenej vo výške 852.475,50 Sk, sa neuspokojuje*“, pozn.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení uvedeného uznesenia najvyšší súd poukázal na to, že uznesením krajského súdu sp. zn. 51 24 K 294/96 z 18. septembra 2000 bola schválená konečná správa o speňažení majetku z podstaty a o vyúčtovaní odmeny a výdavkov doručených krajskému súdu správcom 12. januára 2000, ktoré je právoplatné a jeho výrokom je konkurzný súd viazaný. Keďže odmena správcu bola schválená v sume 1 210 251 Sk a správcovi bol vyplatený preddavok v sume 800 000 Sk, prináleží mu ešte 410 251 Sk, s čím sa bude musieť krajský súd vysporiadať v rámci prostriedkov, ktoré zostali na rozdelenie. Podľa názoru najvyššieho súdu schválenú sumu nemožno krátiť z dôvodu, že konkurzný súd po schválení konečnej

správy ustanovil osobitného správcu pre činnosti, za ktoré bol zodpovedný správca. Keďže následne krajský súd rozvrhovým uznesením č. k. 51-24 K 294/96-Ďu-1442 z 2. januára 2009 rozhodol, že *„odmena správcu konkurznej podstaty... v neuspokojenej časti 13.617,84 €... uspokojuje sa vo výške 6.267,- €“*, doplatenia rozdielu sa sťažovateľ domáhal prostredníctvom podaného návrhu o náhradu škody.

3. Po vykonaní dokazovania okresný súd napadnutým rozsudkom návrh sťažovateľa ako nedôvodný zamietol, keď s poukazom na účel zákona č. 514/2003 Z. z. došiel k záveru, že v danom prípade bol splnený len predpoklad vzniku škody, absentovala však existencia ďalších podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu, ktorými sú existencia nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci a príčinná súvislosť medzi jeho nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Podľa názoru okresného súdu nesprávny úradný postup *„nemôže spočívať v navrhovateľom tvrdenom vydaní rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici ani rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Súd má za to, že skutočnosti namietané navrhovateľom mohli byť posudzované len z hľadiska nezákonného rozhodnutia (§ 6)“*. Okresný súd zároveň konštatoval, že *„nesprávnosť úradného postupu v konkurznom konaní nebola navrhovateľom preukázaná“*, keďže aj z odôvodnenia rozvrhového uznesenia krajského súdu č. k. 51-24 K 294/96-1330 zo 7. decembra 2006 vyplýva, že *„konečná správa predložená správcom bola neúplná, nejasná a nezrozumiteľná a rozvrhové uznesenie nebolo možné pripraviť, pretože správca neposkytoval súčinnosť. Ďalej je v tomto rozhodnutí konštatované, že v rámci vedenia účtovníctva ustanoveným osobitným správcom [REDAKOVANÉ] bola preukázaná potreba vykonať jeho rekonštrukciu za čas od vyhlásenia konkurzu, nakoľko po vyhlásení konkurzu od 30. 10. 1997 nebolo účtovníctvo úpadcu predložené. Vzhľadom na čas, ktorý uplynul od podania končenej správy a vykonaní rekonštrukciu účtovníctva úpadcu, súd nariadil pojednávanie o konečnej správe osobitného správcu. Na pojednávanie bol predvolaný aj správca konkurznej podstaty, ktorý sa k zisteniam osobitnej správy nevyjadril, pojednávania sa nezúčastnil a poukázal na svoje predošlé správy.“*

4. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa v tom čase účinného § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho

súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil s tým, že „nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť rozsudku súdu prvého stupňa. Z obsahu spisu vyplýva, že prvostupňový súd správne postupoval, vec správne posúdil, dôvody, pre ktoré tak urobil, okresný súd správne uviedol v odôvodnení rozsudku... Prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku uviedol, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, ako vec právne posúdil, odôvodnenie rozhodnutia tak spĺňa náležitosti v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP.“.

5. Napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu nadobudli právoplatnosť 17. mája 2016; dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu podané nebolo.

6. S uvedenými závermi okresného súdu a krajského súdu sťažovateľ nesúhlasí a krajskému súdu osobitne vytýka, že „žiadnym spôsobom nevyhodnocoval, ani sa nevyjadril k správnosti postupu Najvyššieho súdu SR a k možnosti porušenia príslušných ustanovení O. s. p., na ktoré som poukázal v žalobnom návrhu a v odvolaní“, preto jeho rozhodnutie považuje za „nezrozumiteľné, vzájomne si odporujúce a v rozpore so zákonnou úpravou“. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd „selektívnym, až byrokratickým spôsobom poukazuje na inú právnu kvalifikáciu skutkového stavu uvedenú v žalobnom návrhu ako hlavný dôvod zamietnutia žalobného návrhu v celom rozsahu, pretože považuje túto právnu kvalifikáciu za nesprávnu. Aj v prípade, aby s právna kvalifikácie skutkového stavu uvedená v žalobnom návrhu nebola v súlade s právnu kvalifikáciou súdu, nemôže byť toto okolnosť dôvodom pre zamietnutie žalobného návrhu“.

II.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

(každý) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

8. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04). V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním

vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

9. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že na preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu bol v prvom rade príslušný krajský súd ako súd druhostupňový, ktorého právomoc predchádzala právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmavať rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto veci, preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09 a iné).

10. V rámci predbežného prerokovania zvyšnej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie v záhlaví označených základných práv a slobôd napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd so zreteľom na ním uplatnenú argumentáciu dospel k názoru, že sťažnosť nie je opodstatnená.

11. Po oboznámení sa s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd dospel k názoru, že obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov vychádzajúcich a nadväzujúcich na prvostupňové konanie, pričom nezistil, že by tieto závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku sa ústavný súd presvedčil, že krajský súd sa odvolacími námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na

súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

12. Krajský súd so zreteľom na osobitnú úpravu zodpovednosti za škodu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že *„v prípade zodpovednosti za škodu nesprávnym úradným postupom, ide o také prípady vzniku škody, ktoré boli vyvolané inou činnosťou štátnych orgánov, ako rozhodovacou. Nesprávnym úradným postupom je porušenie pravidiel predpísaných právnymi predpismi pre konanie štátnych orgánov pri ich činnosti, a to aj pri takých úkonoch, ktoré sú urobené v rámci činnosti rozhodovacej, avšak neodrážajú sa bezprostredne v rozhodnutí. Pre túto formu zodpovednosti je určujúce, že úkony tzv. úradného postupu sami o sebe k vydaniu rozhodnutia nevedú a ak je rozhodnutie vydané, bezprostredne sa v jeho obsahu neodrazia. Ak ide o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia; prípadne nesprávnosti, či vady tohto postupu, ktoré sa prejavia práve v obsahu rozhodnutia, môže byť zvažované iba z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím... Za nesprávny úradný postup je možné považovať aj nevydanie, alebo oneskorené vydanie rozhodnutia, prípadne inú nečinnosť štátneho orgánu. V tomto prípade však nekonaním orgánu by mohlo dôjsť k vzniku škody, t. j. majetkovej ujmy v prípade, ak by nevydanie rozhodnutia malo dopad do majetkovej sféry účastníka (nevydanie resp. neskoré vydanie rozhodnutia). Navrhovateľ ani netvrdil príčinnú súvislosť medzi oneskoreným vydaním rozhodnutia a vznikom škody. Za nesprávny úradný postup nie je možné považovať pochybenie a nedostatky spočívajúce v tom, že štátny orgán pred svojim rozhodnutím nesprávne vyhodnotil podmienky pre jeho vydanie a že v dôsledku toho je ním vydané rozhodnutie nesprávne, nemalo byť vydané, prípadne, že malo byť vydané v inej podobe, alebo za iných okolností.“*

13. Ústavný súd poukazuje na to, že čo sa týka problematiky náhrady škody z nesprávneho úradného postupu orgánu štátu, najvyšší súd už v rozsudku sp. zn. 4 Cdo 24/2004 z 1. mája 2011 judikoval, že: *«Všeobecne a v súlade s ustálenou súdnou praxou možno nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu*

štátneho orgánu, ktorý – či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu, alebo s ňou nesúvisí – nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako konanie (činnosť) štátneho orgánu, tak aj jeho nekonanie (nečinnosť, alebo opomenutie)». V žiadnom prípade však nejde o vydanie rozhodnutia samého.

14. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

15. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. A keďže z napadnutého rozsudku krajského súdu nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že by ním mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy ani práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ústavný súd z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj v tejto časti.

16. V súvislosti s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 ústavy krajským súdom ústavný súd konštatuje, že citovaný článok ústavy je jedným zo všeobecných ústavných princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy (vrátane ústavného súdu), avšak vzhľadom na to, že sám osebe neformuluje žiadne základné právo ani slobodu účastníka konania, nemôže v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vysloviť jeho porušenie. Z uvedeného dôvodu túto námietku považoval iba za súčasť sťažnostnej argumentácie, ktorá sama osebe nepredstavuje dôvod ústavného prieskumu.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2017